

Ищенко Д.В., Моїсеева Ю.Ю.

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

Розвиток енергетики є дуже важливим напрямком для будь-якої країни. Розвинений паливно-енергетичний комплекс дозволяє забезпечити енергозбереження, енергобезпеку та енергоефективність в країні, стабільний розвиток економіки, зменшення впливу інших держав за рахунок використання власних енергетичних ресурсів. Для України ця проблема є актуальною тому, що для неї є характерним залежність по сировині газу і нафти. В цьому плані Україна дуже залежить від Росії. Оскільки особливістю економіки України є великий об'єм енергомістких галузей, таких, як металургія, хімія, будівництво, то вплив на них дуже великий. Тому для України є важливим розвиток поновлювальних та альтернативних видів енергії.

Проблему розвитку альтернативної енергетики в Україні розглядалась в роботах Косар Н.С., Третякова Л.І., Різенко С.А., Гриценко А.В., Соловей В.В., Носач В.Г., Скляренко Е.В.

Зараз паливно-енергетичний комплекс (ПЕК) в Україні представлений підприємствами електроенергетики, вугледобувної, паливної та нафтопереробної промисловості.

До електроенергетичного сектору входять теплові, атомні та гідроелектростанції, а також підприємства передачі та розподілу електроенергії. ПЕК включає видобування природних видів палива, їхню переробку, транспортування тощо.

ПЕК України здебільшого зорієнтований на вугілля, нафту, газ і ядерне паливо. Власні паливно-енергетичні ресурси України представлені головним чином кам'яним і бурим вугіллям Донецького, Львівсько-Волинського та Придніпровського басейнів. Україна володіє потужною енергетичною системою, що складається з теплоелектростанцій і теплоелектроцентралей, мережею атомних станцій і гідроелектростанцій.

Однак світові запаси паливних ресурсів невпинно зменшуються, а тому для України необхідним є включення в паливний баланс альтернативних джерел енергії. Україна йде шляхом децентралізації інвестиційного та інноваційного процесу. Держава перекладає ці зобов'язання на суб'єктів підприємницької діяльності. Таким чином домінуючим стає не безповоротне фінансування, а – кредитування. [6]

У більшості країн світу великі енергетичні компанії приймають участь в процесах розвитку альтернативної енергетики. Вони займаються реалізацією крупних інвестиційних проектів в альтернативному секторі енергетики, фінансують проведення науково-дослідницьких робіт в цій сфері. Українські енергетичні компанії ніяк не демонструють свою зацікавленість у розвитку української альтернативної енергетики.[4]

З впровадженням в Україні «зеленого» тарифу в розвитку альтернативного

сектору енергетики відбулись значні здвиги. В Україні реалізовані великі енергетичні проекти на основі альтернативних, відновлюваних джерел енергії, побудовані й успішно експлуатуються нові сонячні та вітроелектростанції, планується підвищення їх потужності.[4] Але розвиток відновлювальних джерел енергії в країні знаходиться на початковому рівні. Їх доля складає лише 0,5% від всього енергетичного потенціалу.[3]

Енергетичні стратегії Євросоюзу передбачають два ключових моменти: економію енергії та підвищення питомої ваги відновлювальних джерел енергії в ПЕК (до 20%). В Україні спостерігається протилежна тенденція: споживання енергоносіїв до 2030 року підвищиться на 51%, а питома вага «зеленої» енергетики буде становити 4%. Держава робить ставку більше на мирний атом, нехай і більш небезпечний, але більш продуктивний.[7] Загроза екологічної катастрофи в такому разі дуже велика, навіть враховуючи всі заходи безпеки. Так, наприклад, Німеччина взагалі вирішила відмовитись від атомної енергії та перейти на відновлювальні джерела енергії.

В Україні ж є багато можливостей для інноваційного розвитку альтернативної енергетики за такими напрямками, як: вітроенергетика, сонячна енергетика, геотермальна енергетика, нетрадиційне паливо та комбіновані енергетичні системи.[6]

Для використання енергії вітру потрібно, щоб його швидкість досягала 5-10 м/с протягом 60% діб щорічно. Таким умовам в Україні задовольняють території таких районів, як: Причорноморський район, степи Херсонщини та Миколаївщини, Донбас, Полісся, гірські райони Криму та Карпат.[5]

Але крім промислових вітрових електростанцій, які можуть бути застосовані для селищ і невеликих міст, на сьогоднішній день є ефективним використання малих вітрових електростанцій при житлових будинках.[5]

Що стосується сонячної енергетики, то як показують демонстраційні стенди найбільшої всесвітньої виставки Inter Solar-2011, яка щорічно проводиться в Сан-Франциско, є багато суто технічних причин того, що прискорене впровадження сонячної енергетики гальмується і не йде такими темпами, які можуть бути сприйняті ринком. Це і недосконалі робочі виконавчі механізми сонячних установок і відсутність найбільш оптимального матеріалу для конструкції таких установок і ще багато локальних технічних причин, які чекають вирішення.[2]

Металургія і точне машинобудування України можуть зробити свій істотний внесок в інноваційний розвиток таких технологій і захопити цю найважливішу нішу ринку, яка так динамічно розвивається.[2]

Також Україна має можливості у виробництві нетрадиційного палива. За даними Держкомстату в агропромисловому комплексі України накопичується біомаса, енергетичний потенціал якої оцінюється більш ніж 7,5 млн. т у.п./рік. Енергетичний потенціал біомаси міг би задовольнити 10% загального споживання енергії в Україні. Але зараз ці можливості не використовуються взагалі.[3] У зв'язку з тим, що ціни на нафту у світі підвищуються, то для України ця сфера також є важливою для розвитку. Україна має чисті і безпечні для довкілля енергетичні ресурси: сонце, вітер, вода, біомаса, побутові відходи, шахтний ме-

тан. Зараз це не тільки ресурси, але й привабливі довгострокові інвестиції. Вкладення коштів в інноваційні розробки використання даних ресурсів дозволить державі підвищити свою енергетичну незалежність, а також отримати прибутки вже на початку стимулювання розвитку технологій.

Література

1. А.В. Гриценко, В.В. Соловей Водневі технології – інноваційна складова енергетичної стратегії України
2. Аналіз інноваційних можливостей України в галузі альтернативної енергетики напередодні другого міжнародного форуму - «EnergyTech-2011» \\
<http://patent.km.ua/ukr/articles/i1400>
3. В.Г. Носач, Е.В.Скляренко Альтернативные источники энергии в Украине \\
<http://bio-energy.com.ua/index.php>
4. «Зеленый» тариф - украинская специфика \\
<http://www.alterenergy.info/officially/57-notes/601-green-tariff-in-ukrainian-way>
5. Інноваційні методи використання енергії вітру \\
<http://ukrinvestnetwork.com/analytics/innovation/11-nnovacy-n-metodi-vikoristannya-energiyivtru.html>
6. Косар Н.С., Третьякова Л.И., Різенко С.А. Інвестиції та інновації енергетичних підприємств, 2001
7. Украина: проблемы развития альтернативной энергетики \\
<http://aenergy.ru/1026>

Кальченко О.М.

МЕХАНІЗМ ЗДІЙСНЕННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВАМИ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

Сучасний стан розвитку підприємств туристичної галузі характеризується загостренням конкурентної боротьби в сфері надання якісних туристичних послуг, тобто конкуренція стає тим стимулюючим фактором, що спонукає туристичні підприємства до впровадження інновацій і створює стимули для інвестування. У зв'язку з цим активізація інноваційно-інвестиційної діяльності стає єдиним способом, що сприяє пошуку і втіленню нових ідей подальшого розвитку підприємств туристичної галузі та підвищення їх економічної ефективності.

Отже, основною метою інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств туристичної галузі є підвищення якості та конкурентоспроможності туристичних послуг шляхом впровадження інновацій.

Особливістю механізму здійснення інноваційно-інвестиційної діяльності підприємствами туристичної галузі (рис.) є те, що він включає складові елементи як інноваційного, так і інвестиційного процесу.

На початку здійснення інноваційно-інвестиційної діяльності туристичним підприємством проводиться аналіз рівня розвитку даного підприємства, що до-